

УДК 37.8

О. С. ТРЕТЯК

д-р педагог. Наук, доцент,
професор кафедри педагогіки і методики викладання історії
та суспільних дисциплін Чернігівського національного
педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка
tretiakes@gmail.com

УДОСКОНАЛЕННЯ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ В ЧЕРНІГІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА ЯК ОДНЕ ІЗ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

У статті розглядається модель управління навчальним процесом, в основі якої лежить створення у ВНЗ таких структур, які б дозволили на більшій якості рівні здійснювати підготовку магістрів як майбутніх викладачів вишів та задовольняли потреби викладачів у забезпеченні навчального процесу сучасними навчальними програмами згідно із стандартами вищої освіти відповідно до вимог ECTS.

Проблема та її зв'язок з науковими та практичними завданнями. Система вищої освіти України покликана забезпечувати якісну підготовку педагогічних кадрів, які б могли ефективно адаптуватися до умов професійної діяльності. Разом з тим зберігається потреба в підготовці викладачів, які володіють сучасними освітніми технологіями і спроможні задовольнити євроінтеграційні підходи до виконання завдань, що стоять сьогодні перед вищою школою, та недостатня розробленість моделі управління навчальним процесом в університеті обумовлюють актуальність розгляду цієї проблеми.

Аналіз досліджень та публікацій. Створити умови, які б дозволили удосконалити навчальний процес, неможливо без чіткого управління, загальні організаційні засади якого визначені в Законі України «Про освіту» та Законі України «Про вищу освіту». Аналіз даних нормативних актів показує, що в них формально визначені суб'єкти управління та їх функції, порядок підпорядкування та призначення і звільнення керівників тощо.

Разом з тим у психологічній літературі управління в освітній організації розглядається під кутом організаційної культури керівника того чи іншого рівня. Так, А. Занківський [2] наголошує на тому, що керівництво має демонструвати систему поглядів, норм і цінностей, які прямо або опосередковано сприяють виконанню стратегічних завдань організації. Управлінська культура при тому ґрунтується на компетентності й професіоналізмі керівника, його особистих якостях. Крім організації роботи освітянського колективу, як вважають психологи, керівник вищого навчального закладу має регулювати та координувати ресурси і потенціали учасників цього процесу. Розглядаючи зміст управління з педагогічної точки зору, науковці виокремили різноманітні функції, розробили класифікації, моделі тощо. Зокрема, М. Кириченко розподілив їх на: прогностично-модельючі; організаційно-регулятивні; оцінно-аналітичні та корекційні [3]. Л. Даниленко виділив цільові, технологічні й розвиваючі, а технологічні розмежував на традиційні та інноваційні [1].

Постановка завдання. Визначити модель управління навчальним процесом у Чернігівському національному педагогічному університеті імені Т. Г. Шевченка.

Викладення матеріалу та результати. Складовими спроможності будь-якого вишу до освітньої діяльності за умови задоволення ліцензійних умов є матеріально-технічне та кадрове забезпечення. В. Луговий акцентує увагу на тому, що «Освіта – організована й послідовна комунікація, тобто взаємодія між певною кількістю осіб, що пов'язана з передаванням-опануванням інформації заради навченості» [5, с. 12]. Це означає виникнення потреби в ретельному відборі викладацьких кадрів, які спроможні накопичувати та передавати інформацію. Між тим, Б. Корольов пише, що «тривалий час в Україні підготовки фахівців у ВНЗ за фахом «Викладач вищої школи» не було. Підготовка наукових та науково-педагогічних працівників вищої кваліфікації відповідно до Закону України «Про вищу освіту» покладалася на аспірантуру, ад'юнктуру та докторантуру. Добір викладачів на роботу у ВНЗ здійснювався здебільшого з-поміж випускників аспірантури. Причому, увага зверталася головним чином на професійні якості аспіранта в обраній спеціальності. Психолого-педагогічна готовність людини до роботи у вищій школі часто не бралася до уваги... Та й у самій аспірантурі спеціальної ґрунтовної підготовки аспірантів до педагогічної роботи не передбачалося... Запровадження в